

A környezet nagykövetei átvették megérdemelt jutalmukat!

A Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás által kiírt, „A környezet nagykövetei” című pályázat célja volt többek között a térségben élő fiatalok érzékenyítése a környezetvédelmi problémák iránt. A társulás két, bodrogi iskolai csapat kiemelkedő pályaművét díjazta, a pályaművek jutalomban részesültek.

A Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás azzal a céllal jött létre, hogy egy összetett, korszerű hulladékgazdálkodási rendszert építsen ki a 118 tagönkormányzat összefogásával. A kiépülő rendszer a szelektív hulladékgyűjtés mellett kiemelt szerepet szán a komposztálásnak és a hulladék megelőzésnek is, hiszen az a legjobb hulladék, ami nincs is! Az általános és középiskolai diákoknak szóló „A környezet nagykövetei” című pályázat a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Program megvalósulásának alkalmából került kiírásra. A projekt célul tűzte ki a program keretében kiépülő komplex hulladékgazdálkodási rendszer népszerűsítését, valamint a térségben élő fiatalok érzékenyítését a környezetvédelmi problémák iránt, figyelmüket a jó gyakorlatokra és a pozitív viselkedésmintákra irányítva. A pályázatra készülő anyagokkal a fiatalok olyan kulcskompetenciáikat fejlesztették, melyek segítik könnyebb boldogulásukat az életben: kreatív problémamegoldó készség, kommunikáció, természettudományos ismeretek, rendszerszemlélet.

A csapatok egy helyi környezetvédelmi problémával és annak megoldási lehetőségeivel pályázhattak, feltérképezve az érintettek körét és a megoldásban segítségükre levő helyi civil szervezeteket, cégeket, illetve a térségi- és országos állami hatóságokat, önkormányzatokat. Nem titkolt cél volt ezzel a helyi együttműködések előmozdítása és az államigazgatás működésébe való betekintés segítése is. A pályázati kiírásra két, kiemelkedő pályamű érkezett, a bodrogi Bölcsesség Kezdetek Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 7. és 8. osztálya részéről.

A 8. osztályos „Vagány Fiúk” csapata A bodrogi horhó

– avagy egy illegális személerakó hely című pályázatukkal adták be jelentkezésüket, amelyben egy lokális, komoly természeti és egészségügyi kockázattal bíró problémát jártak körbe. Tanulmányuk eredményeképp rávilágítottak a lehetséges megoldásokra is, amelyek a figyelemfelkeltő plakátok kihelyezésén túlmenően a helyi összefogás fontosságára is felhívja figyelmünket. A 7. osztály teljes létszámmal jelentkezett, „Szelektív szemétyűjtő szemléletformálás – avagy kísérletek a bodrogi iskolában” címmel adták be pályázatukat. A csapat szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos plakátokat készített, interjúkat készítettek diáktársikkal, tájékoztató jellegű videókat mutattak be az

iskolában, valamint elkészítették saját iskolai komposztálójukat is. A díjátadóra Kaposváron, a városházán került sor, ahol a diákok előadását követően Szita Károly, a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás elnöke elismerő oklevéllel és ismeretterjesztő kiadványokkal jutalmazta a csapatokat. További nyereségként a nyertes osztályok egy nemzeti parkőr szakmai vezetésével ellátogattak a Duna-Dráva Nemzeti Park Fekete Harkály tanösvényére, a közeljövőben pedig a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Program egyik megvalósuló fejlesztésének bejárására is lehetőségük nyílik.

Megszűnnek a szelektív szigetek?

Nem. Egyrészt mert a háztartásokban feleslegessé vált üvegeket továbbra is itt kell gyűjteni, mivel törekvenek. Így az összetört üvegdarabok az utóválogatás során megsérthetnek a berendezést és a dolgozók kezét is. Emellett fél évig továbbra is elvihetjük ide a papír-, fém- és műanyag hulladékot is. Így nem csupán megmaradnak a szelektív szigetek, de a már jól megszokottak mellett újabbak is létesülnek majd a bevásárlóközpontok környékén és más forgalmas helyeken. Az itt szelektíven gyűjtött hulladékot a kukásautók a házaknál összegyűjtött újrahasznosítható hulladékokhoz hasonlóan a szelektív válogatócsarnokba viszik, ahol először kézzel, majd géppel is átválogatják. Ezt követően bealázzák és az újrahasznosító üzembe szállítják, ahol újra értékes termékek készülnek a hulladékokból. Ennek köszönhetően az anyagok a körforgásban maradnak.

A szemléletváltoztatás mindannyiunk érdeke

Már a 61-es út mentén található, új hulladékfeldolgozó telepre kerül a kaposvári és a környékbeli településekről származó kommunális és zöldhulladék. Itt pedig gondoskodnak arról, hogy a lehető legkevesebb kerüljön az új hulladéklerakóba, amelynek a tervek szerint legalább 30 évig kell kiszolgálnia a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás lakóit. Ehhez azonban elengedhetetlen, hogy a lakosság is változtasson jelenlegi hozzáállásán, és szelektíven gyűjtse az újrahasznosítható hulladékokat. Erről és az új hulladékkezelő telep működéséről Szilágyi Ádám, a létesítmény ügyvezetőjével beszélgettünk.

A kommunális hulladék szétválogatása már most a telepen zajlik. Mi ennek a folyamata?

Miután bezárt a Nádasi utcai személtételep, ideérkezik a környék háztartásaiból összegyűjtött hulladék. Először minden járművet lemérünk érkezéskor, és ürítés után is, így megkapjuk és rögzítjük a beérkező hulladék mennyiségét. Ezt követően a gépjárművezetőket a mechanikai hulladékválogató valamely ajtajához irányítjuk. Ugyanis lehetőség van arra, hogy átmenetileg a 150 tonnás puffer tartályban tároljuk a hulladékot, illetve arra is, hogy közvetlenül a válogatósorra kerüljön. Itt mágnesek, illetve egy örvényáramú válogató elektromos indukció segítségével válogatja ki belőle a fémet. Ezt követően négy frakciót hozunk létre. Az első kettőbe a mágnesezhető és nem mágnesezhető fémhulladékok kerülnek. A következőbe a magas fűtőértékű, energetikai hasznosításra alkalmas termékek. A negyedikbe pedig a maradék, amely az új, korszerű hulladékárolóba kerül. Természetesen gondoskodunk arról is, hogy a mechanikai válogatóból ne kerüljön ki szagterhelés, ezért itt folyamatosan keringetjük és szűrjük a levegőt.

Milyen hosszú ideig lesz elegendő az új hulladéklerakó?

Mindenképpen hangsúlyoznám, hogy egy korszerű, vízzáró réteggel ellátott lerakóról beszélünk, amelyből a depóniagáz is kiszűrjük és elégetjük. Az, hogy ez meddig tudja kiszolgálni a térséget, nagymértékben függ a lakosság hozzáállásától. Tudatosítsuk, hogy mindannyiunk érdeke, hogy a keletkező hulladék minél nagyobb részét újrahasznosítsuk, és – ami ennél is fontosabb – minél kevesebb hulladékot termeljünk. Ehhez elengedhetetlen a tudatos fogyasztói magatartás mellett a szelektív hulladékgyűjtés is. Fontos lenne, hogy a veszélyes hulladék és a fémhulladék se a kommunális edényekbe kerüljön, hiszen egy-egy nagyobb fémdarab hosszú leállást is okozhat a gépsoron. Az összes anyagmennyiség akkor fog igazán változni, ha a lakosság változtat a szemléletén. Nyugat-Európában ebben már jóval előrébb tartanak,

hiszen Nagy Britanniában a hulladék kevesebb mint 40 százaléka kerül a lerakókba, Németországban csupán a 0,5 százaléka, szemben a hazai 65 százalékkal.

Mi történik a szelektíven gyűjtött hulladékokkal?

Rövidesen minden egyes ház elől elviszik a szelektíven gyűjtött papírt, műanyagot és fémet, anyagában történő hasznosítás céljából. Ezek esetében értékmérés történik, hiszen például egy alumínium üdi-

tős doboz előállításához kétszázszor annyi energiába kerül, mint az újrafeldolgozás. Utóbbival ezért egyrészt kíméljük a környezetünket, másrészt gazdaságosabb is. A beérkező hulladékot anyaguknak megfelelően kézi erővel szétválogatjuk, bálázzuk, majd ezt követően értékesítjük. Ha valami visszamarad, az a mechanikai válogatóba kerül, és újabb szelektáláson esik át.

Már hegyekben áll a telepen a zöldhulladék is. Ezeket hogyan hasznosítják?

Mindenek előtt ebből ki kell válogatni a nem szerves hulladékot, így a zsákokat és a lehullott levelekkel együtt összesöpört szemetet. Itt szeretném a lakosság figyelmét felhívni arra, hogy lehetőleg ne műanyag zsákokba gyűjtse össze a lombhulladékot. Már gondolkozunk azon, hogy minél jobb megoldást találjunk erre a problémára, gondolok itt a komposztálható tárolókra. Jelenleg ugyanis kézi erővel kell kiszedni a zsákokból a biohulladékot. A kertekben keletkező minden zöldhulladékot és ágat fel tudunk itt dolgozni, ha valaki ezt otthon nem tudja megoldani a kiosztott komposztládák segítségével. A felaprított zöldhulladékot ezek után prizmákban komposztáljuk, így értékes talajjavító anyagot nyerünk belőle.

Szilágyi Ádám 1981-ben született Kaposváron. Az Élelmiszeripari Szakképző Iskolában végzett világbanki környezetvédelmi és vizsgázó szakon. Ezt követően a Pécsi Tudományegyetemen szerzett környezetmérnök diplomát 2004-ben. Ezután Nagy Britanniába költözött, ahol az elmúlt 8 évben a Kaposmenti Hulladékfeldolgozó Telephez hasonló létesítmények üzembe helyezésével és működtetésével foglalkozott.

A TÁRSULÁS TELEPÜLÉSEI:

Ág, Almamellék, Almáskeresztúr, Alsóbogát, Attala, Baranyajenő, Baranyaszentgyörgy, Bárdudvarnok, Baté, Bodrog, Böhönye, Bószénfa, Büssy, Cserénfa, Csibrák, Csoma, Csombárd, Csököly, Döbrököz, Ecseny, Edde, Felsőmocsolád, Fonó, Gadács, Gálosfa, Gerényes, Gige, Gödre, Gölle, Gyulaj, Hajmás, Hedrehely, Hetes, Hőgyész, Igal, Jákó, Juta, Kadarkút, Kaposfő, Kaposgyarmat, Kaposhomok, Kaposkeresztúr, Kaposmérő, Kapospula, Kaposújlak, Kaposvár, Kaposzardahely, Kazosok, Kercseliget, Kisasszond, Kisbajom, Kisdobsza, Kisgyalán,

Kiskorpád, Kisvaszar, Kocsola, Kőkút, Kurd, Kutas, Lad, Lápafő, Magyaratád, Magyaregres, Merénye, Mezőcsokonya, Mike, Molvány, Mosdós, Mozsgó, Nagyabajom, Nagyberki, Nagydombsza, Nagykorpad, Nak, Orci, Osztopán, Pálmajor, Patalom, Patca, Pettend, Polány, Rák-si, Rinyakovácsi, Sántos, Simonfa, Somodor, Somogyaszaló, Somogyeszi, Somogyjád, Somogyárd, Somogyzil, Somogyvamos, Szabadi, Szabás, Szágy, Szakcs, Szaradz, Szenna, Szentbalázs, Szentgálosker, Szilvásszentmárton, Tarrós, Taszár, Tékes, Tevel, Tormás, Tótszentgyörgy, Újvárfalva, Várda, Várong, Varsád, Vásárosdombó, Visnye, Zimány, Zselickisfalud, Zselickislak, Zselicszentpál

Élelmiszer a szemétben!? Dehogy!

Tudja, hogy ha a feleslegessé vált élelmiszereket a kommunális hulladékba dobja, az nem csupán pazarlás, de rendkívül környezetszennyező is. Ugyanis amikor a szerves hulladék a szeméthegekben bomlásnak indul, üvegházhatást fokozó metán kerül a légkörbe. Ez a gáz e tekintetben sokkal károsabb, mint a sokat emlegetett szén-dioxid. Magyarországon ez a folyamat több mint öt százalékkal járul hozzá az üvegházhatású gázok keletkezéséhez.

Hazánkban mire az élelmiszer a termelőtől eljut a fogyasztóig, egy főre levetítve évente mintegy 180 kilogramm landol ebből a kommunális hulladékban. Ennek közel egyharmada a háztartásokban keletkezik. Ezzel az európai középmezőnybe tartozunk. Pedig egy kis odafigyeléssel mi is sokat tehetünk azért, hogy ne kerüljön szerves hulladék a kommunális hulladék közé. Az egyik a komposztálás. Szinte minden, a konyhában és a kertben keletkező zöldhulladékot újrahasznosíthatunk így, azonban az ételmaradékokat, a déli gyümölcsök héját és a fertzótt növényeket nem célszerű a komposztra dobni.

Felmerül a kérdés: hogyan előzhetjük meg, hogy az ételmaradék a kukában végezze? Többnyire hallottunk már erre vonatkozó jó tanácsokat. Tervezzünk előre, és listával induljunk bevásárolni, és ha lehet, ne éhesen. Ha csakis a szükséges termékeket vesszük le a polcra, sokkal kevesebb étel romlik meg a hűtőben vagy a spájzban. Érdekes rendszeresen átnézni a hűtőt, és mindig előre pakolni a régebbi termékeket. Ha valamilyen étel megmaradt, azt főzéssel és némi

fantáziával újra fogyaszthatóvá tehetjük. Ehhez már az interneten is találunk tippeket. A gazdasági és a környezetvédelmi megközelítés mellett, van egy harmadik kérdés is: az etikai. Sajnos nem csupán a világ tőlünk távol eső részén, de Magyarországon is vannak éhezõ emberek. Számukra hatalmas segítség lenne, ha a fel nem használt, de még fogyasztható élelmiszert megkaphatnák.

A legkörnyezetkímélőbb a meg sem termelt szemét!

Tudta, hogy a háztartásokban keletkező hulladékok térfogatának legalább a fele csomagolási hulladékból áll? A csomagolóanyagok jelentős része pedig szinte azonnal a kukában végzi, amint az adott terméket hazavittük az üzletből? Sokunkban talán fel sem merül, hogy vásárlói döntéseink mekkora hatással vannak a környezetünkre. Hiszen nem mindegy, hogy a helyben előállított húskészítményt vesszük meg a piacon esetleg háznál közvetlenül az östermelőtől, vagy a szépen csomagolt, műanyagba előre csomagolt szalámit.

Ha a helyi termelők portékáit választjuk, sokat teszünk környezetünk védelméért

Mindennapi döntéseinkkel jelentősen befolyásoljuk a szeméthegek nagyságát, valamint a levegő- és egyéb környezetszennyezést is. Ugyanis vásárlói döntéseink visszahatnak a termelésre is. Ha egy kicsit jobban odafigyelünk, látjuk, hogy a termékek többségét jelentős többletsomagolás fedi. Gondoljunk csak a lapka sajtra, amelynek minden egyes rétegét külön befoliázzák. Egyes kávétejszíneket pedig apró adagonként csomagolnak, ahogyan a kávékapszulákat is. A különféle bon-bonokat szintén, amelyeket emellett még puffifólia, kartondoboz és méternyi masni is borít. Így, amikor vásárolni indulunk, mérlegeljünk! Korántsem mindegy, hogy mit, honnan és mennyi csomagolással veszünk meg.

Ez a túlzásba vitt csomagolás kizárólag egyetlen célt szolgál: eladhatóvá kell tenni az árut. Minél színebbnek, ígéretebbnek tűnik külseje alapján a termék, annál kívánatosabb a vevő számára, aki a mai áruválságban már többnyire nem a tartalom, hanem az esztétikai érték és a márkanév alapján választ. Szépnek tehát szép, de vajon jó is ez a sok csomagolás? Nos, a válasz rögtön két problémára is rávilágít.

Az egyik a háztartási szemét jelentős mértékű növekedése, a másik, hogy ezeket az esztétikai költségeket szintén megfizettük a fogyasztóval. Mi az, amit mi is megtehetünk nap mint nap a környezetünkért? Készüljünk tartós bevásárló szatyorról, és kerüljük az „agyoncsoomagolt” termékeket. Részessítsük előnyben a helyben előállított házi termékeket! A termelőktől vásárolt tejet, túrót, tejfölt vigyük haza otthonról vitt palackokban, dobozokban. Egyes nyugati országokban megszokott dolog, hogy a vevő a magával vitt, többszöri használatra alkalmas dobozba kéri a felvágottat, sajtot, savanyúságot, cukrászsüteményt, kiiktatva ezzel a csomagolási hulladékot. Sőt, hazánkban is nyílt már csomagolásmentes bolt. Kerüljük a társított – kombinált csomagolásokat, mivel ezek feldolgozása és hasznosítása túlságosan drága vagy megoldatlan. Ilyenek az italoskartonok, amelyek papír, műanyag és esetenként alumíni-

um rétegeket is tartalmaznak. Ugyanígy hagyjuk a polcon a fémgőzölt műanyagokat is (pl. chipses zacskó). Ha szívesen fogyasztunk gyümölcslevet, szerezzünk be egy gyümölcscentrifugát, így otthon állíthatjuk elő a friss, valódi gyümölcslét. Jelentősen megelőzhető a csomagolási hulladék keletkezése, ha a termékeket betétdíjas, visszaváltható kiserelésben vásároljuk. Ha a piac helyett boltban kell megvásárolnunk egy-egy darab/fürt gyümölcsöt, zöltséget, ne tegyük azt külön zacskóba, hanem az elektromos mérleg által kiadott ármatricát ragaszszuk közvetlenül a termékre. Ha mégis szükségesnek találunk a zacskót, mert például pékárut veszünk, vigyünk otthonról műanyag zacskót. Kicsi és könnyű, így nem jelent nehézséget egy-egy darabot mindig a táskánkban tartani.

Ha választásaink alkalmával a tartós, javítható tárgyakat, berendezéseket részesítjük előnyben, ritkábban kell azokat kidobni, lecserélni. Ha valami elromlik, ne dobjuk rögtön a kukába – próbáljuk előbb megjavíttatni, és tovább használni. Amikor csak lehet, kerüljük az egyszer használatos termékeket (pl. borotva, evőeszközök stb.)! Vigyázzunk a nyereményjátékokkal! Leginkább üdítőitalokhoz kapcsolódnak, folyamatos kupakgyűjtögetésre serkentenek. A baj az, hogy ezek az akciók általában az egyszer használatos kiserelésekre vonatkoznak, így a fokozott fogyasztáson túl – fokozott szemétermelésre ösztönöznek. Ráadásul a nyeremények értéke jobbára alacsonyabb, mint amennyit az (üdítők megvásárlásával) valójában kifizetünk értük.

Startra kész az új hulladékgyűjtési rendszer

Rövidesen a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás minden háztartása megkapja a kék, szelektív hulladékgyűjtő edényeket, valamint a családi házzal rendelkezők a komposztáló ládákat is. Ezt követően pedig – várhatóan 2016. január 1-jétől – mind a 118 településen elindulhat a házhoz menő szelektív gyűjtés.

Kaposváron hetente kétszer viszik majd el a közszolgáltató munkatársai a kommunális hulladékot, és hetente egyszer a szelektíven gyűjtött papírt, műanyagot és fémet – tudtuk meg Trenyik Tamástól, a Dél-Dunántúli Hulladékkezelő Non-profit Kft. ügyvezetőjétől.

A Társulás többi településén hetente egyszer gyűjtik össze a kommunális hulladékot, és hetente pedig a szelektív. Ezen kívül a somogyi megyeszékhelyen továbbra is szervezeten gyűjtik majd a zöldhulladékot, bár az eddiginél ritkábban, hiszen a komposztládák segítségével szinte minden konyhai és kerti zöldhulladék újrahasznosítható. Évente egyszer minden település lakói számithatnak lomtanításra is. A háztartásokban keletkező veszélyes hulladékot pedig a három hulladékudvarban lehet leadni, ezek Kaposváron, Hőgyészen és Nagybajomban találhatóak. Természetesen továbbra is lehetőség lesz a használt étel-olaj leadására egyes benzinkutaknál is.

Az új hulladékgazdálkodási rendszer tárgyi eszközeit szinte teljes egészében a Társulás biztosítja. Már rendelkezésre áll hat szelektív gyűjtőautó, két zöldhulladék gyűjtőjármű és egy mobil zöldhulladék aprító is. Utóbbi elősegíti az ágak hatékony kezelését. Rövidesen megérkezik tíz kommunális hulladékgyűjtő jármű is, amelyek a jelenleg üzemben lévő járműveket váltják fel.

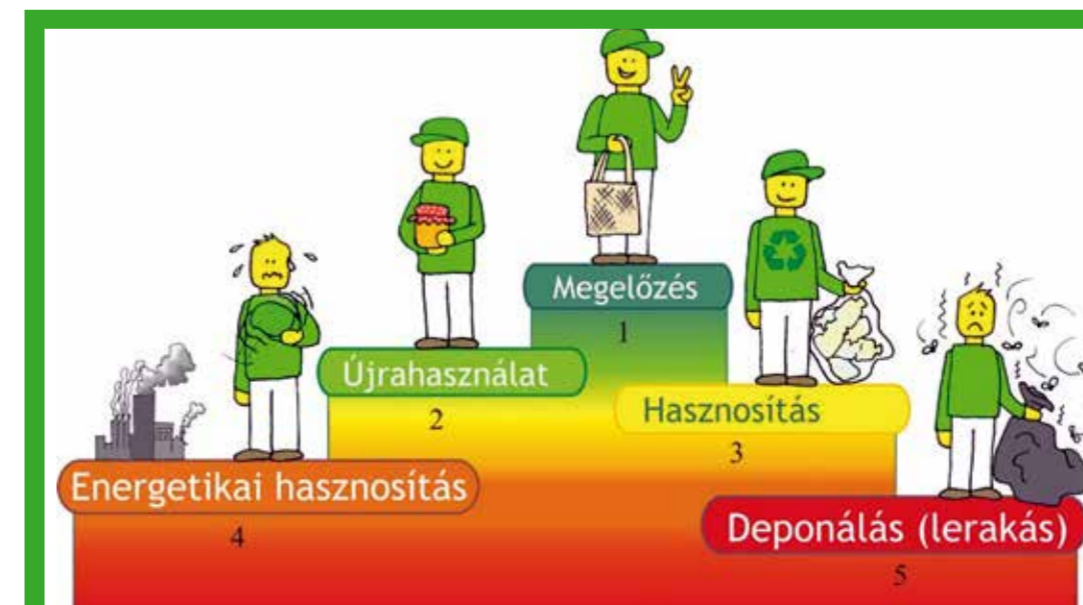
A Társulás biztosítja a kék, szelektív gyűjtőedényeket, valamint a komposztládákat is, ezekért a lakosoknak nem kell fizetni. Kaposváron már folyamatban van a kék színű gyűjtőedények szétosztása, és

a tapasztalatok szerint a komposztáló ládákat is örömmel elfogadja a lakosság. A Társulást alkotó többi település lakói pedig a helyi önkormányzatokon keresztül kapják meg az új gyűjtőedényeket, miután felméri, hogy hány 1100, 700 illetve 110 literes szelektív gyűjtőedényre és komposztládára van szükség az adott településen. A kék színű edények használata kötelező lesz, ezekbe kell gyűjteni a tiszta papírt, műanyagot és fémet. A komposztládák használata nem lesz kötelező, viszont rendkívül hasznos.

A Társulás biztosítja a kék, szelektív gyűjtőedényeket, valamint a komposztládákat is, ezekért a lakosoknak nem kell fizetni.

A rövidesen induló, új rendszer garantálni fogja, hogy az anyagában hasznosítható szelektív hulladék részaránya jelentősen megnövekedjen, a lerakott hulladék pedig csökkenjen. Mindez úgy, hogy a lakosoknak nem kell többet fizetni a szolgáltatásért, mint eddig. Sőt, aki kisebbre cseréli mostani gyűjtőedényét, jelentősen csökkentheti a jelenlegi szemétdíját!

Hulladékpiramis

Míg Németországban a szemét mindössze 0,5 százaléka, Magyarországon 65 százaléka kerül a lerakóba. Az új hulladékkezelő rendszerek, így a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Program bizonyára javít majd az arányokon, ám a szelektív gyűjtés gyakorlásán túl, még jócskán van hová fejlődnünk.

A deponálás (lerakás) és az égetés a két legrosszabb módszer a hulladékkezelésre, de a szelektív gyűjtés is csupán a harmadik helyet foglalja el. Ennél jobb megoldás lehet az újrahasználat, amikor a terméket különösebb fizikai beavatkozás nélkül továbbra is ugyanarra a célra használjuk. Azaz, amikor a kiürült befőttes üveget lekvárral töltjük meg. A legjobb megoldás azonban itt is a megelőzés, amelyet tudatos vásárlással és komposztálással érhetünk el.